

Socialstyrelsen

Årsstatistik om de danske børnehuse

2019

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@socialstyrelsen.dk
www.socialstyrelsen.dk

Forfatter: Socialstyrelsen
Udgivet november 2020

Download eller se rapporten på
www.socialstyrelsen.dk

Der kan frit citeres fra rapporten med angivelse
af kilde.

ISSN: 2446-3663

Indhold

Forord	3
Årsstatistik om de danske børnehuse	3
1. Hovedresultater	5
2. Børnehusforløb	7
Samlet udvikling i påbegyndte børnehusforløb	7
Påbegyndte børnehusforløb fordelt på børnehuse	8
Påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i regionen	9
Geografisk fordeling af de påbegyndte børnehusforløb	10
Afsluttede børnehusforløb i 2019	11
3. Konsultative henvendelser	12
Udvikling i antallet af konsultative henvendelser	12
4. Oplysninger om børnene	14
Børnehusforløb fordelt på barnets køn og alder	14
5. Overgrebs type	15
Typen af overgreb fordelt på barnets køn og alder	15
6. Tværsektorielt samarbejde	17
Sektorernes deltagelse i koordinerende sagssamråd	17
Sektorernes deltagelse fordelt på børnehuse	18
7. Ydelser i børnehusforløb	19
Ydelser udført af medarbejdere fra børnehuset	19
Politiets indsats	20
Sygehusvæsenets indsats	21
Retsmedicinsk indsats	21
8. Baggrund og metode	22
Årsstatistikens indhold og opbygning	22
Dataindsamling og fejlkilder	22
Ændringer i typer af ydelser i børnehusene	23
Personoplysninger	23
9. Bilag	24
Påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i kommunen	24
Børnehus Hovedstaden	24

Børnehus Midt	25
Børnehus Sjælland	25
Børnehus Nord	26
Børnehus Syd	26

Forord

Siden 1. oktober 2013 har det været lovpligtigt for kommunerne at benytte et børnehus som led i den børnefaglige undersøgelse i sager, hvor der er mistanke eller viden om, at et barn eller en ung fra 0 til og med 17 år¹ har været udsat for overgreb, og hvor der er behov for at inddrage sygehusvæsenet og/eller politiet².

De danske børnehuse danner en fysisk ramme for det tværsektorielle samarbejde mellem de involverede myndigheder i sager om overgreb mod børn. I børnehuse samles kommune, sygehusvæsen og politi for at koordinere indsatsen omkring barnet. Formålet med indsatsen er, at barnet modtager den rette hjælp og støtte i børnevenlige rammer. Et forløb i et børnehus tilrettelægges ud fra det enkelte barns behov og kan bestå af eksempelvis krisestøtte til barnet og barnets omsorgspersoner, udredningssamtaler, videoafhøring eller pædiatrisk undersøgelse.

Der er placeret et børnehus i hver af Danmarks fem regioner. Et regionalt børnehus kan bestå af et eller flere huse, som er placeret i forskellige byer. Når der eksempelvis i årsstatistikken vises data for Børnehus Syd, baserer disse sig på oplysninger fra børnehuset i både Esbjerg, Odense og Aabenraa.

Årsstatistik om de danske børnehuse

Børnehuse registrerer centrale oplysninger om de børn, der gennemgår et forløb i børnehuse. Oplysningerne indberettes til Socialstyrelsen i datasystemet Børnehus IT til statistisk brug³. Det er ikke muligt på baggrund af data i årsstatistikken at redegøre for årsagen til de viste fordelinger i figurer og tabeller. Årsstatistikken redegør derfor udelukkende for de anvendte begreber og beskriver de viste fordelinger uden fortolkninger heraf.

¹ Når betegnelsen barn bruges i det følgende, menes børn og unge i aldersgruppen fra 0 til og med 17 år.

² Bekendtgørelse om børnehuse § 1.

³ Bekendtgørelse om børnehuse § 9.

Årsstatistik om de danske børnehuse offentliggøres én gang årligt og har til formål at bidrage med viden om overgreb mod børn i Danmark og dokumentere implementeringen af den danske børnehusmodel.

1. Hovedresultater

I 2019 blev der påbegyndt 1.807 børnehusforløb i børnehuse i Danmark. I den seksårige periode fra 2014 til 2019 er antallet af påbegyndte børnehusforløb steget med 71 procent. Den årlige stigning i antallet af påbegyndte børnehusforløb varierer fra år til år, og den ser ud til at blive mindre over tid. Det er ikke muligt på baggrund af data at forklare, hvad denne udvikling dækker over. Det kan skyldes flere forhold som eksempelvis forandringer i kommunernes opsporing og håndtering af børn, hvor der er viden eller mistanke om, at de udsættes for overgreb, forandringer i antallet børn, der bliver udsat for overgreb, eller andre forhold.

I perioden fra 2018 til 2019 er der sket en stigning i antallet af påbegyndte forløb på landsplan. Der blev påbegyndt 1.638 børnehusforløb i 2018 og 1.807 børnehusforløb i 2019. Det er en stigning på 10 procent. Antallet af påbegyndte børnehusforløb er et udtryk for, hvordan tilgangen af børnehusforløb til børnehuse har været.

Årsstatistikken viser overordnet, at der er regionale og kommunale forskelle i, hvordan børnehuse bliver anvendt. Der er ikke nogen entydig forklaring på forskellen i antallet af sager i børnehuse, eller hvorfor der findes regionale forskelle i benyttelsen af børnehuse. Det er ikke muligt på baggrund af data at afdække, hvorvidt forskellen skyldes forskelle i kommunernes opsporing og håndtering af børn, der udsættes for overgreb, om der er forskelle i antallet af børn, der bliver udsat for overgreb, eller hvorvidt forskellene skyldes andre forhold.

De regionale forskelle kan ses i antallet af påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i 2019. I Region Syddanmark blev der påbegyndt 2,4 børnehusforløb per 1.000 børn i 2019, i Region Nordjylland blev der påbegyndt 1,9 børnehusforløb per 1.000 børn, i Region Sjælland blev der påbegyndt 1,6 børnehusforløb per 1.000 børn, i Region Midtjylland blev der påbegyndt 1,3 børnehusforløb pr. 1.000 børn, og i Region Hovedstaden blev der påbegyndt 1,1 børnehusforløb pr. 1000 børn.

I 2019 blev der afsluttet 1.816 børnehusforløb i børnehuse i Danmark. I 2019 var der i 69 procent af børnehusforløbene viden eller mistanke om fysisk vold, i 26 procent af forløbene var der viden eller mistanke om seksuelt overgreb, mens der i 6 procent af børnehusforløbene var viden eller mistanke om både fysisk vold og seksuelt overgreb.

I 2019 udgjorde drenge 46 procent og piger 54 procent af de 1.816 afsluttede børnehusforløb. Af de børn, der udredes i børnehuse, er der en større andel af pigerne end af drengene, som udredes for seksuelle overgreb. Omvendt er der en langt større andel af drengene end af pigerne, der udredes for fysisk vold. 86 procent af børnehusforløbene, der vedrørte drenge, omhandlede fysisk vold, og for pigerne var det 54 procent af forløbene. For børnehusforløbene, der vedrørte piger, omhandlede 38 procent af forløbene seksuelle overgreb. For drengene omhandlede 11 procent af forløbene seksuelle overgreb i 2019.

I 2019 var det især børn i alderen 5 til 14 år, der kom i et børnehus på baggrund af viden eller mistanke om fysisk vold. For børn, der kom i et børnehus på baggrund af mistanke eller viden om seksuelle overgreb, var der en lidt større andel i alderen mellem 14 og 15 år. Dette er til forskel fra 2018, hvor størstedelen af seksuelle overgreb befandt sig i aldersgruppen 13 til 14 år.

Det tværsektorelle samarbejde i børnehussagerne sker mellem kommune, sygehusvæsen og politi. Samarbejdet foregår ofte på sagsråd, hvor sektorerne koordinerer indsatsen over for

barnet. Kommunerne deltager generelt i de fleste koordinerende sagssamråd, som afholdes ved opstarten af en børnehussag. På landsplan deltog kommunerne i 99 procent, politiet i 52 procent, pædiatere i 28 procent og retsmedicinere i 1 procent af de koordinerende sagssamråd. Der er derudover registreret væsentlige forskelle i sektorernes deltagelse på sagssamråd på tværs af de fem børnehuse.

2. Børnehusforløb

Det er lovpligtigt for kommunerne at benytte et børnehus til brug for den børnefaglige undersøgelse i sager, hvor der er viden eller mistanke om overgreb mod et barn, og når sagen involverer en anden sektor end kommunen, fx politi eller sygehusvæsen. Der påbegyndes et børnehusforløb, når et barn kommer i børnehuset på baggrund af en mistanke eller viden om overgreb. I børnehuset bliver barnets behov for støtte efter et eventuelt overgreb udredt, og denne udredning bruges i kommunens børnefaglige undersøgelse. Et børnehusforløb er afsluttet, når børnehuset har sendt et afsluttende notat til kommunen, og den sidste ydelse i børnehuset er givet.

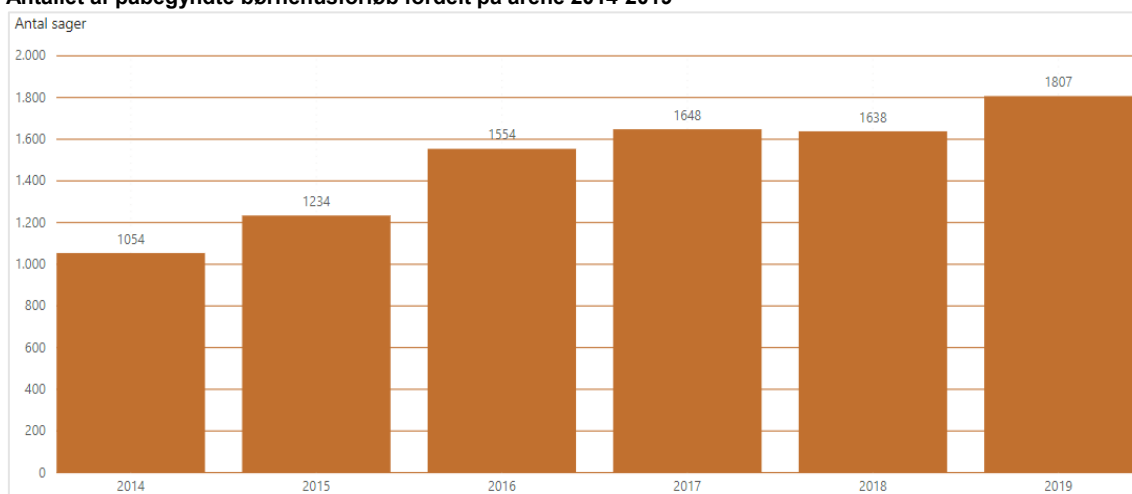
Dette kapitel fokuserer først på antallet af påbegyndte børnehusforløb i børnehusene fordelt på årene 2014-2019. Det gøres ved at opgøre antallet af børnehusforløb, som er påbegyndt hvert enkelt år. Der ses også på den regionale udvikling for påbegyndte børnehusforløb. Antallet af påbegyndte børnehusforløb er et udtryk for, hvordan tilgangen af børnehusforløb til børnehusene har været. Formålet er at vise den nationale og regionale udvikling i tilgangen af udredningsforløb i børnehusene med særligt fokus på 2019.

Dernæst viser kapitlet antallet af afsluttede børnehusforløb i 2019. Afsluttede børnehusforløb præsenteres, da det er datagrundlaget for resten af rapporten. Dette skyldes, at alle oplysninger i en børnehussag først er registreret, når forløbet er afsluttet i børnehuset. Der vil derfor også ses forskelle i antallet af børnehusforløb, som er påbegyndt og afsluttet i de enkelte år. Nogle forløb kan blive påbegyndt sent i et år og først afsluttet året efter.

Samlet udvikling i påbegyndte børnehusforløb

Figur 1 viser den nationale udvikling i antallet af påbegyndte børnehusforløb fordelt på det år, hvor børnehussagen er modtaget i børnehusene. Antallet af påbegyndte børnehusforløb er steget fra 1.054 i 2014 til 1.807 i 2019. Dette er en samlet stigning på 71 procent over hele perioden (753 sager), hvor den årlige forskel i påbegyndte forløb ser ud til at blive mindre over tid. Fra 2018 til 2019 var der en stigning på 10 procent (169 sager) af påbegyndte forløb på landsplan.

Figur 1:
Antallet af påbegyndte børnehusforløb fordelt på årene 2014-2019

Anm: 8.935 påbegyndte børnehusforløb med startdato mellem 2014 og 2019.

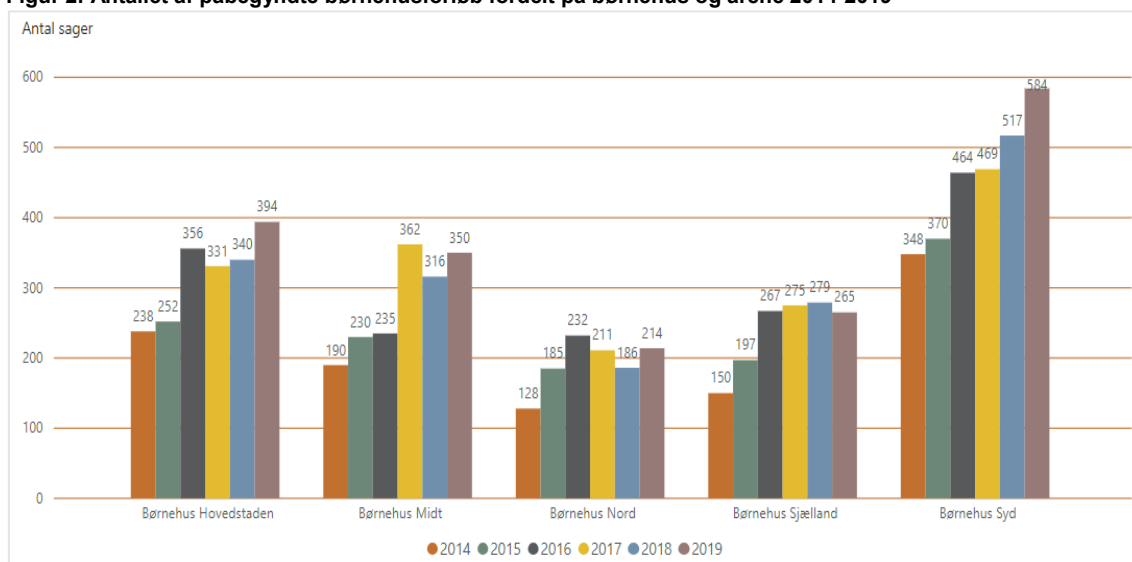
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

Påbegyndte børnehusforløb fordelt på børnehuse

Den nationale udvikling i antallet af påbegyndte børnehusforløb fra 2014 til 2019 dækker over forskelle i udviklingen i det enkelte børnehus. Generelt set kan der dog observeres en stigning i antallet af påbegyndte børnehusforløb for alle børnehuse i perioden fra 2014 til 2019.

På baggrund af figur 2 kan det derudover beregnes, at antallet af påbegyndte børnehusforløb i Børnehus Hovedstaden fra 2018 til 2019 steg med 16 procent, i Børnehus Midt steg antallet med 11 procent, i Børnehus Nord med 15 procent, i Børnehus Sjælland faldt det med 5 procent og i Børnehus Syd steg det med 13 procent fra 2018 til 2019⁴.

Figur 2: Antallet af påbegyndte børnehusforløb fordelt på børnehus og årene 2014-2019

Anm: 8.935 påbegyndte børnehusforløb med startdato mellem 2014 og 2019.

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

⁴ Børnehus Syd åbnede i september 2019 en ny afdeling i Aabenraa.

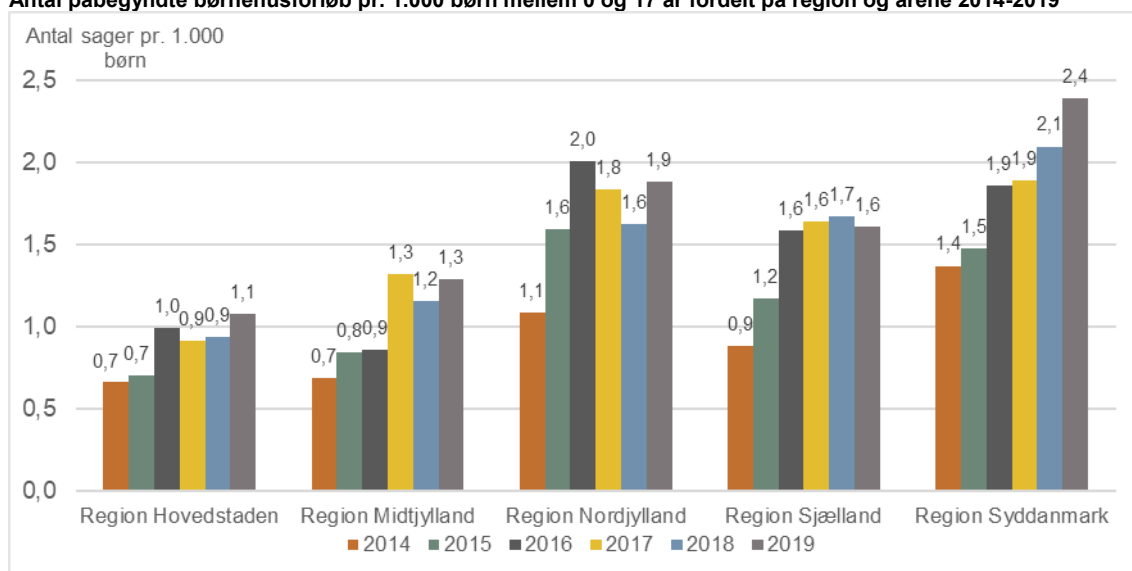
Påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i regionen

I 2019 blev der i gennemsnit påbegyndt 1,6 børnehusforløb pr. 1.000 børn mellem 0 og 17 år i hele Danmark. Siden 2014 er der registreret en stabil stigning fra 0,9 påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn i 2014 til 1,6 påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn i 2019.

Figur 3 viser antallet af påbegyndte børnehusforløb i det enkelte børnehus sammenholdt med antallet af børn mellem 0 og 17 år i regionen. Figuren viser, at Børnehus Hovedstaden har færrest påbegyndte børnehusforløb med 1,1 børnehusforløb per 1.000 børn i regionen, mens Børnehus Syd har flest påbegyndte børnehusforløb med 2,4 børnehusforløb børn per 1.000 børn i regionen.

I perioden fra 2014 til 2019 steg antallet af påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i regionen i Børnehus Hovedstaden med 57 procent, i Børnehus Midt med 86 procent, i Børnehus Nord med 73 procent, i Børnehus Sjælland med 78 procent og i Børnehus Syd med 71 procent.

Figur 3:
Antal påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn mellem 0 og 17 år fordelt på region og årene 2014-2019

Anm: 8.935 påbegyndte børnehusforløb i 2014-2019.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

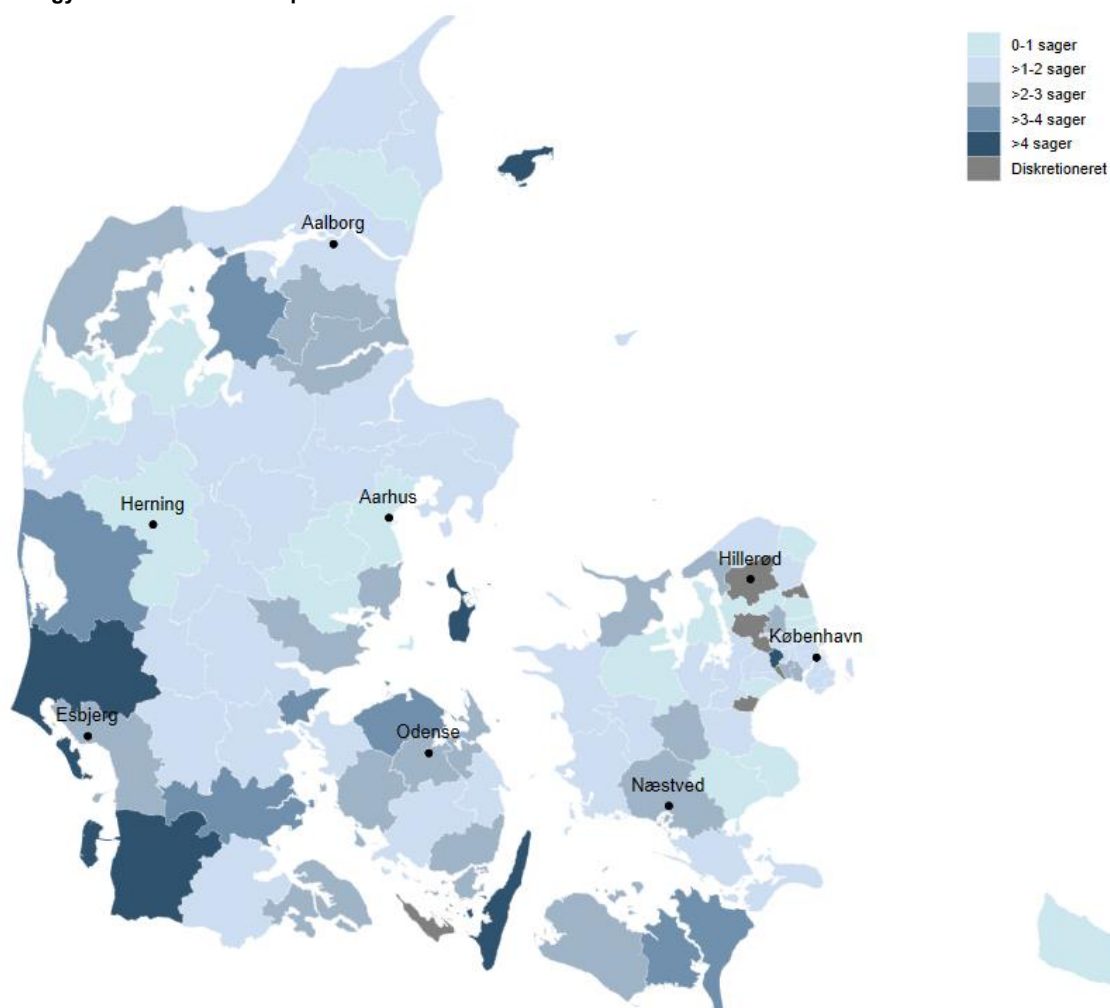
Der er ikke nogen entydig forklaring på udviklingen i antallet af påbegyndte børnehusforløb i børnehusene, eller hvorfor der findes regionale forskelle i antallet af påbegyndte børnehusforløb i børnehusene. Det er ikke muligt på baggrund af data at afdække, hvorvidt udviklingen skyldes forandringer i kommunernes opsporing og håndtering af børn, hvor der er viden eller mistanke om, at de udsættes for overgreb, om der er forandringer i antallet af børn, der bliver udsat for overgreb, eller hvorvidt udviklingen skyldes andre forhold.

Geografisk fordeling af de påbegyndte børnehusforløb

Figur 4 viser den geografiske fordeling af antal påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i alle kommuner i 2019. Farven for den enkelte kommune angiver, hvilket interval kommunen ligger i i forhold til antal påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn. Figuren viser, at der er kommunale forskelle i antallet af børnehussager per 1.000 børn i kommunen⁵.

Data rummer ikke forklaringer på, om forskellene på tværs af kommuner eksempelvis skyldes, at det er forskelligt, hvor mange børn der udsættes for overgreb, at kendskabet til og benyttelsen af børnehuset er forskelligt fra kommune til kommune, eller om det skyldes andre forhold.

Figur 4:
Påbegyndte børnehusforløb pr. 1.000 børn i kommunen i 2019

Anm: 1.807 påbegyndte børnehusforløb i 2019.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen og FOLK1 1.kv. 2020, Statistikbanken

⁵ Der kan forekomme store udsving i andelen af påbegyndte børnehusforløb i den enkelte kommune fra år til år. Dette kan fx skyldes, at i kommuner med et lavt antal børn vil mindre udsving i antallet af børnehussager have en forholdsvis stor effekt på andelen af børnehussager pr. 1.000 børn. Der skal derfor tages højde for dette i sammenligninger af kommunernes placering i intervallet. Kommuner med tre eller færre sager er diskretioneret, og deres værdier vises af anonymitetshensyn derfor ikke.

Afsluttede børnehusforløb i 2019

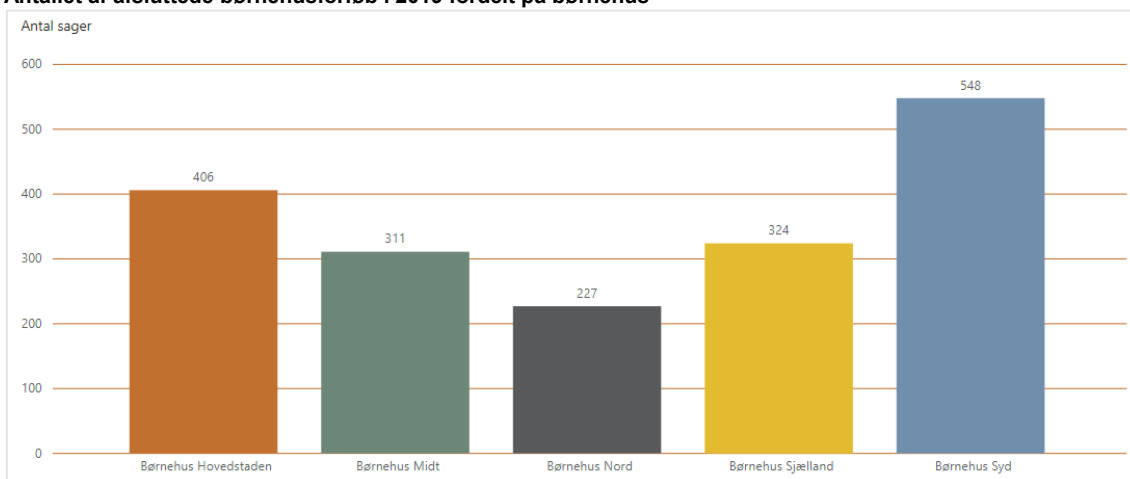
Hvor tidligere afsnit omhandlede påbegyndte børnehusforløb, så vil følgende afsnit handle om de afsluttede børnehusforløb. Antallet af afsluttede børnehusforløb beskriver, hvor mange børnehusforløb, som er afsluttet det enkelte år.

Antallet af afsluttede børnehusforløb i 2019 præsenteres, da det er datagrundlaget for resten af årsstatistikken. Dette skyldes, at alle oplysninger i en børnehussag først er registreret, når forløbet er afsluttet i børnehuset.

Der blev i 2019 afsluttet 1.816 børnehusforløb i børnehuse. Heraf er 1.791 unikke børn. Der var således enkelte børn med mere end én børnehussag i 2019.

Det fremgår af figur 5, at Børnehus Syd har flest afsluttede børnehusforløb i 2019 med 548 afsluttede forløb. I Børnehus Hovedstaden blev der tilsvarende afsluttet 406 børnehusforløb, i Børnehus Sjælland 324 og i Børnehus Midt samt Børnehus Nord henholdsvis 311 og 227 forløb i 2019.

Figur 5:
Antallet af afsluttede børnehusforløb i 2019 fordelt på børnehus

Anm: 1.816 afsluttede børnehusforløb i 2019.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

3. Konsultative henvendelser

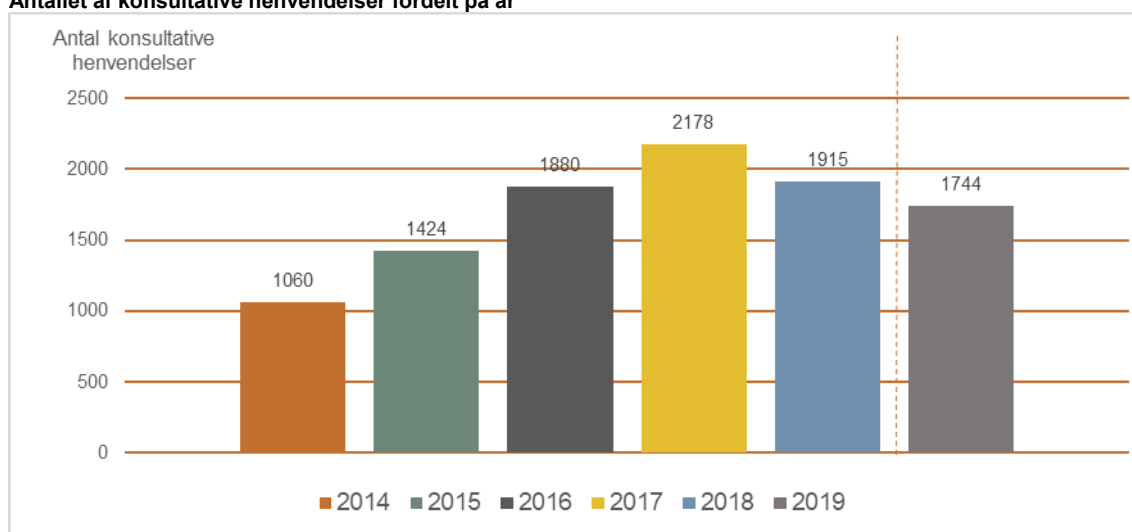
I sager med overgreb mod et barn eller mistanke herom, kan kommunale myndighedsrådgivere få sparring og rådgivning af det børnehus, som de er tilknyttet. Dette betegnes som konsultative henvendelser. En konsultativ henvendelse kan eksempelvis omhandle tvivlsspørgsmål, om hvorvidt et barn er en del af børnehusets målgruppe, om håndtering af komplekse sager eller andre forhold.

Per 1. januar 2019 ændrede Socialstyrelsen registreringen af de konsultative henvendelser. Dette medførte nogle regionale forskelle i registreringen af de konsultative henvendelser. Udviklingen i antallet af konsultative henvendelser fra 2018 til 2019, både nationalt og regionalt, er derfor umiddelbart ikke sammenlignelig⁶.

Udvikling i antallet af konsultative henvendelser

Figur 6 viser, at der i 2019 blev registreret 1.744 konsultative henvendelser til de danske børnehuse. Dette er et fald på 9 procent fra 2018 til 2019, men som beskrevet skal udviklingen tolkes med forbehold for ændring i registreringspraksis i børnehusene.

Figur 6:
Antallet af konsultative henvendelser fordelt på år

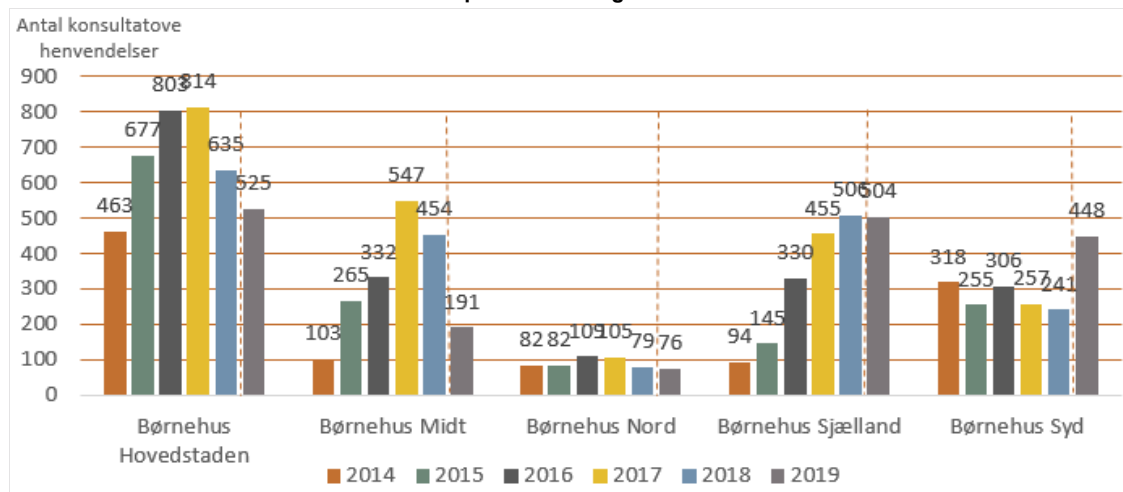

Anm: 8.557 konsultative henvendelser i perioden fra 2014 til 2019. Den stiplede linje markerer databrud pga. ændret registreringsform.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

⁶ Fra 2013 til 2018 blev der registreret én konsultativ henvendelse for hvert barn henvendelsen handlede om, og så kunne kommunen henvende sig flere gange vedrørende det samme barn inden for 14 dage. Hvis rådgivningsforløbet oversteg 14 dage, skulle der registreres en ny henvendelse på barnet. Fra 2019 og frem registrerer børnehusene hver henvendelse de håndterer som en konsultativ henvendelse uagtet, hvor mange børn henvendelsen omhandler, eller hvor mange gange børnehuset kontaktes vedrørende det samme barn.

Figur 7 viser, hvordan antallet af konsultative henvendelser til børnehuse fordeler sig på de forskellige børnehuse. Det fremgår af figuren, at der er et væsentligt fald i både Børnehus Hovedstaden og i Børnehus Nord. Dette vurderes hovedsageligt at skyldes ændret registreringspraksis. Det samme gør sig gældende i Børnehus Syd, hvor der ses en væsentlig stigning fra 2018 til 2019. Dette vurderes også hovedsageligt at skyldes ændret registreringspraksis.

Figur 7:
Antallet af konsultative henvendelser fordelt på børnehus og år

Anm: 8.557 konsultative henvendelser i perioden fra 2014 til 2019. Den stiplede linje markerer databrud pga. ændret registreringsform.
 Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

4. Oplysninger om børnene

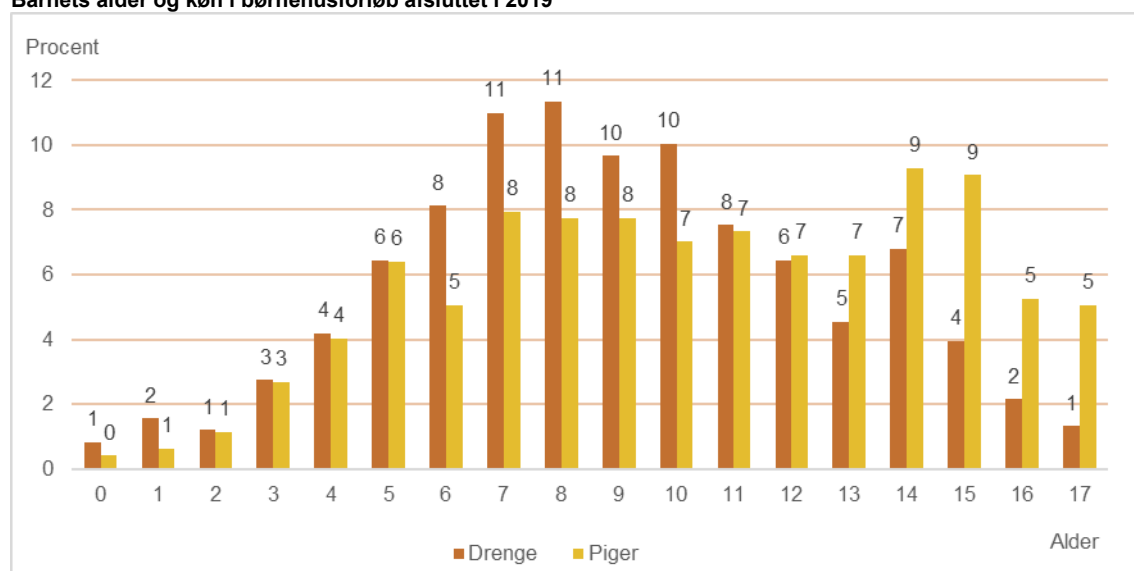
Det følgende kapitel beskriver kort alder og køn for de børn, hvis børnehusforløb blev afsluttet i 2019.

I 2019 udgjorde drenge 46 procent og piger 54 procent af de 1.816 afsluttede børnehusforløb. Dette er den samme fordeling af køn, som der ses i både 2017 og 2018.

Børnehusforløb fordelt på barnets køn og alder

Som det fremgår af figur 8, så var der blandt 6 til 10-årige, flere drenge, som kom i et børnehus på baggrund af mistanke eller viden om overgreb. Til sammenligning var der blandt 13 til 17-årige, flere piger som kom i et børnehus grundet mistanke eller viden om overgreb. I figur 9 og 10 i næste kapitel vil dette billede blive nuanceret yderligere.

Figur 8:
Barnets alder og køn i børnehusforløb afsluttet i 2019

Anm: 1.816 børnehusforløb afsluttet i 2019 (drenge=836, piger=969). Summer til 100% for henholdsvis piger og drenge. 11 sager er fjernet grundet en alder over 17.

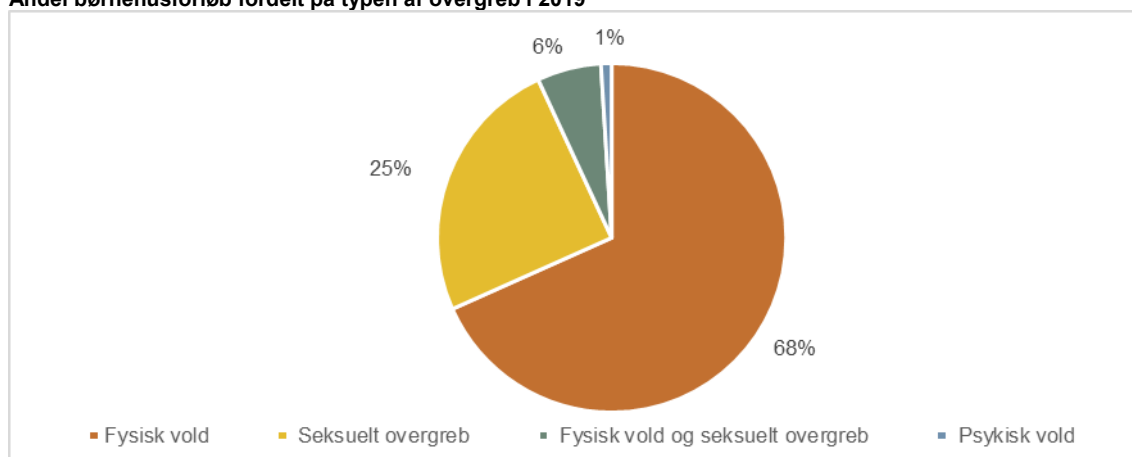
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

5. Overgrebets type

Dette kapitel beskriver, hvilken type af overgreb der er tale om i børnehusforløbene. Figur 9 viser, at i 68 procent af de afsluttede børnehusforløb i 2019 var der viden eller mistanke om fysisk vold mod et barn. I 25 procent var der mistanke eller viden om seksuelt overgreb og i 6 procent om både fysisk vold og seksuelt overgreb. Denne fordeling har ændret sig lidt fra 2018. I 2018 omhandlede 72 procent af børnehusforløbene fysisk vold mod et barn, 23 procent omhandlede seksuelt overgreb og 5 procent omhandlede både fysisk vold og seksuelt overgreb.

Fra 1. april 2019 blev psykisk vold selvstændigt kriminaliseret i straffelovens §243. Samtidig blev det derfor også muligt at registrere, om der var mistanke eller viden om psykisk vold mod barnet i børnehusforløbene⁷. Figur 9 viser, at der i 1% af børnehusforløbene udelukkende er viden eller mistanke om psykisk vold mod barnet. På grund af få børnehusforløb, hvor der udelukkende er tale om psykisk vold, inkluderes dette ikke som en selvstændig kategori i de følgende afsnit.

Figur 9:
Andel børnehusforløb fordelt på typen af overgreb i 2019

Anm: 1.816 børnehusforløb afsluttet i 2019. 47 sager er frasorteret (Ikke angivet = 30, Ved ikke = 17).
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

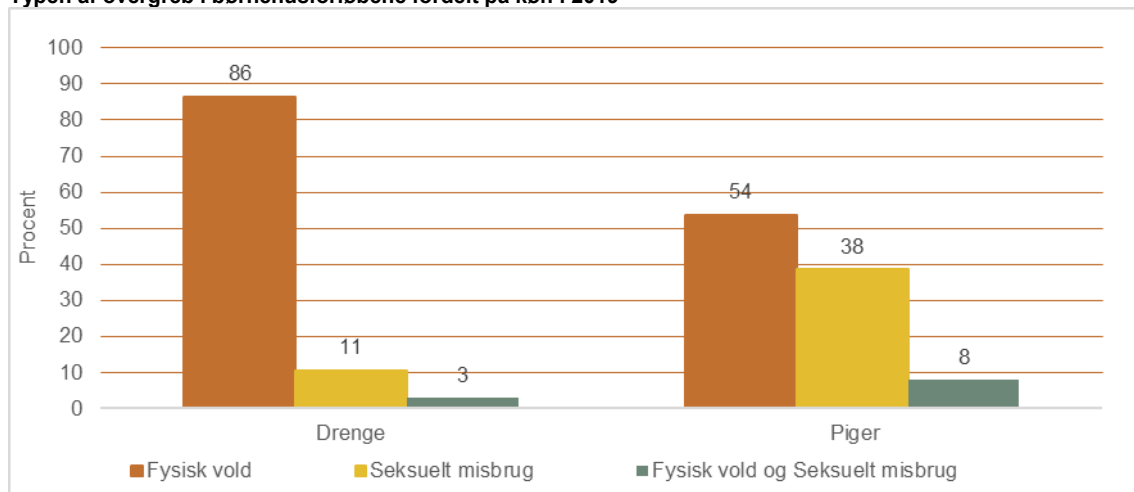
Typen af overgreb fordelt på barnets køn og alder

I 86 procent af de børnehusforløb i 2019, der omhandlede drenge, var der viden eller mistanke om fysisk vold og i 11 procent om seksuelt overgreb. For pigerne var der i 54 procent af børnehusforløbene viden eller mistanke om fysisk vold og i 38 procent om seksuelt overgreb. Dette stemmer overens med SFI's undersøgelse af omfanget af vold og seksuelle overgreb

⁷ Børnehuse har siden kriminaliseringen af psykisk vold kunne registrere på børnehussagen, om der ud fra et socialfagligt perspektiv også er mistanke eller viden om psykisk vold i sagen. Den socialfaglige forståelse af psykisk vold, som registreres i Børnehus IT, tager udgangspunkt i en kortlægning fra VIVE: Psykisk vold mod børn i hjemmet – Et vidensgrundlag (Ottosen et al., 2020). Det bemærkes at validiteten af kategorien for psykisk vold er forskellige på tværs af regioner. Børnehuse blev først i oktober 2019 præsenteret for den socialfaglige forståelse af psykisk vold, som den fremlægges i VIVE's kortlægning om psykisk vold. Antallet af børnehusforløb, hvor der er registreret psykisk vold, er derfor ikke nødvendigvis udtryk for det reelle antal sager, hvor der er mistanke eller viden om, at barnet ud fra en socialfaglig forståelse har været udsat for psykisk vold.

mod børn og unge i Danmark fra 2016, som viser, at drenge generelt bliver mere udsat for fysisk vold end piger, hvorimod piger oftere bliver udsat for seksuelt overgreb end drenge⁸.

Figur 10:
Typen af overgreb i børnehusforløbene fordelt på køn i 2019

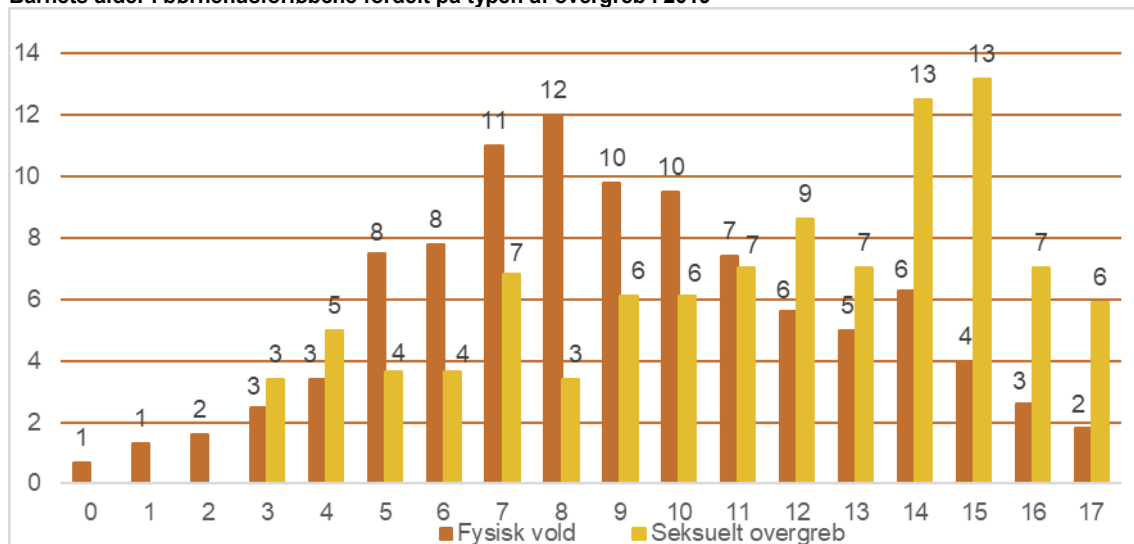

Anm.: 1.816 afsluttede børnehusforløb i 2019. (fysisk vold = 1.202, seksuelt overgreb = 447 og både fysisk vold og seksuelt overgreb = 98. 86 sager med ukendt type overgreb, ukendt køn, psykisk vold eller manglende besvarelse er frasortet. Summer til 100 procent for henholdsvis drenge og piger.

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

Figur 11 viser, at det i 2019 især var børn i alderen 5 til 14 år, der kom i et børnehus på baggrund af viden eller mistanke om fysisk vold. For børn, der kom i et børnehus på baggrund af viden eller mistanke om seksuelle overgreb, var der en lidt større andel i alderen mellem 14 og 15 år. Dette er til forskel fra 2018, hvor aldersgruppen med den største andel af seksuelle overgreb befandt sig i aldersgruppen 13 til 14 år.

Figur 11:
Barnets alder i børnehusforløbene fordelt på typen af overgreb i 2019

Anm.: 1.816 børnehusforløb afsluttet i 2019. Værdierne summer til sammen 100 procent for henholdsvis fysisk vold og seksuelle overgreb. I alt er 166 børnehusforløb frasortet (17 med ukendt type overgreb, 30 hvor overgrebstype ikke er angivet, 21 med psykisk vold og 98 om både fysisk vold og seksuelt overgreb).

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen.

⁸ Oldrup et al.: Vold og seksuelle overgreb mod børn og unge i Danmark 2016. SFI 2016.

6. Tværsektorielt samarbejde

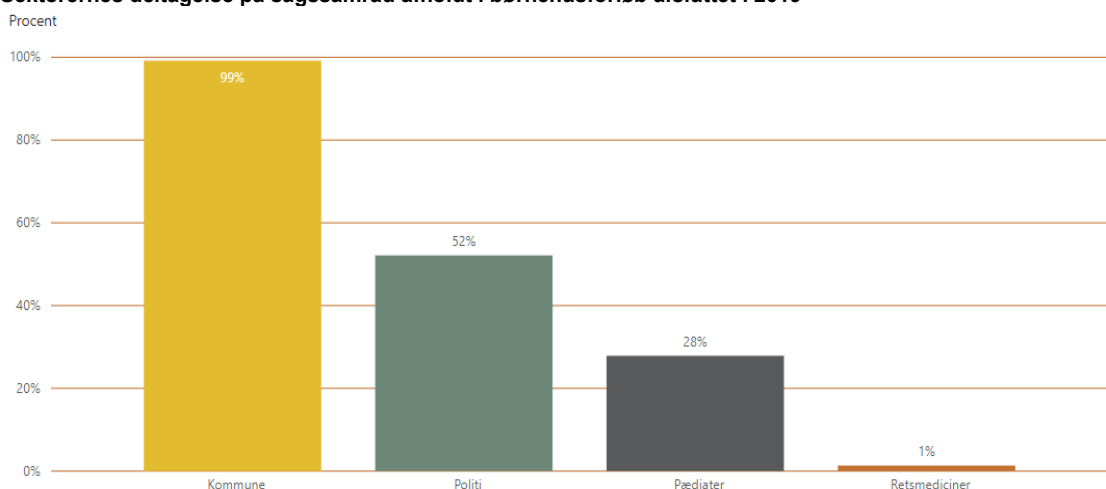
Det er børnehusenes opgave at sikre, at de børn, hvor der er mistanke eller viden om overgreb, modtager en tværfaglig og tværsektoriel indsats af høj faglig kvalitet. Metoden til at sikre den tværsektorielle koordinering er at afholde et sagssamråd. Der afholdes et koordinerende sagssamråd ved børnehusforløbets påbegyndelse. Ved dette samråd samles de relevante myndigheder for at koordinere den fremadrettede indsats for barnet. I hvilket omfang det er relevant for både politi og sygehusvæsen at deltage i det koordinerende sagssamråd vil afhænge af forholdene i den enkelte sag. Alt efter hvilken karakter og kompleksitet sagen har, kan der være behov for at afholde opfølgende sagssamråd under forløbet. Hvis der ved børnehusforløbets afslutning er behov for en mundtlig formidling af børnehusets udredning til kommunen, kan der også afholdes et afsluttende sagssamråd.

Det er forskelligt, hvor mange sagssamråd der afholdes i et børnehusforløb. Der er i alt afholdt koordinerende sagssamråd i 94 procent af de afsluttede børnehusforløb i 2019. Derudover er der afholdt opfølgende sagssamråd i 2 procent og afsluttende sagssamråd i 21 procent af alle børnehusforløb. I 6 procent af de afsluttede børnehussager har der ikke været afholdt et sagssamråd.

Sektorernes deltagelse i koordinerende sagssamråd

Denne årsstatistik viser sektorernes deltagelse på koordinerende sagssamråd, da dette udgør kernen i det fælles oplysningsgrundlag i forløbet samtidig med, at den tværsektorielle indsats for barnet bliver koordineret her. Årsstatistikken opgør sektorernes fysiske deltagelse i sagssamråd. Dette inkluderer også sektorernes deltagelse pr. video⁹. Figur 12 viser, at kommunen på nationalt plan har deltaget i 99 procent af de koordinerende sagssamråd i 2019, politiet i 52 procent, pædiatere i 28 procent og retsmedicinere i 1 procent.

Figur 12:
Sektorernes deltagelse på sagssamråd afholdt i børnehusforløb afsluttet i 2019

Anm: 1.731 koordinerende sagssamråd i børnehusforløb afsluttet i 2019. Procentandel er afrundet til nærmeste hele tal.
Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

⁹ Det bemærkes, at lav fysisk deltagelse fra sektorerne i de koordinerende sagssamråd i nogle tilfælde kan være et udtryk for, at sektorerne bidrager til sagssamråd på anden vis. Det kan være i form af skriftlig vurdering baseret på relevante sagsakter eller i form af telefonisk tilbagemelding på en sag.

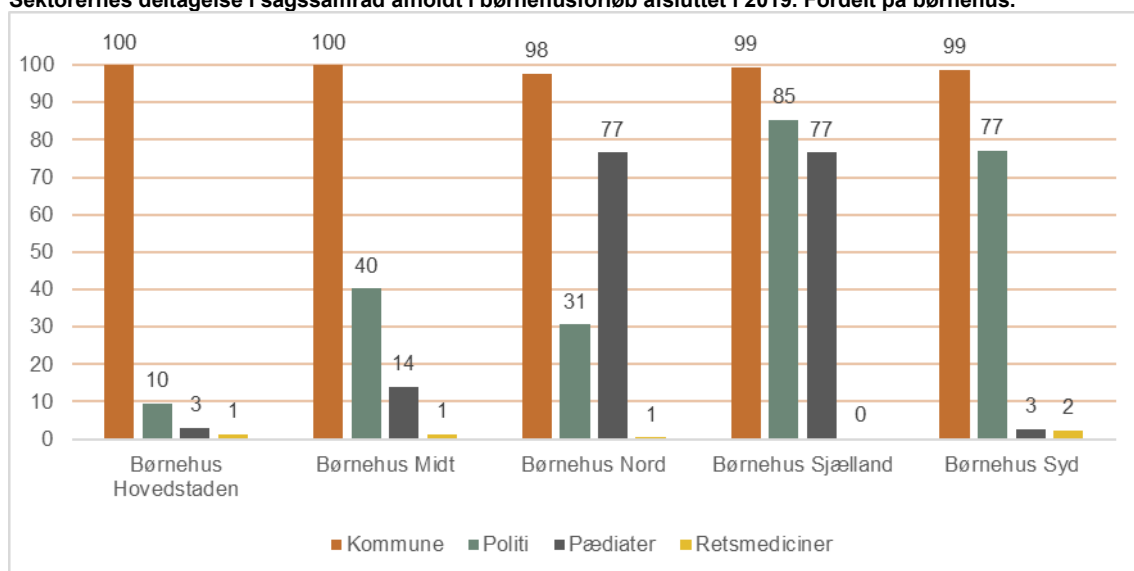
Sektorernes deltagelse fordelt på børnehuse

Figur 13 viser, at sektorernes deltagelse på børnehusenes sagssamråd i 2019 varierer betydeligt på tværs af børnehuse. Kommunen er til stede i næsten alle sagssamråd i alle børnehuse, mens politiets og sygehusvæsenets tilstedeværelse varierer.

Politiet deltager i Børnehus Sjælland i 85 procent af sagssamrådene, i Børnehus Syd i 77 procent, i Børnehus Midt i 40 procent, i Børnehus Nord i 31 procent og i 10 procent af sagssamrådene i Børnehus Hovedstaden¹⁰.

Sygehusvæsenet, repræsenteret ved en pædiater eller en socialpædiater, deltager i Børnehus Nord og Børnehus Sjælland i 77 procent af sagssamrådene, i Børnehus Midt i 14 procent og i Børnehus Hovedstaden og Børnehus Syd i 3 procent af sagssamrådene. Retsmedicinere deltager generelt i alle børnehuse i en meget lille andel af sagssamrådene. Deltagelse af retsmedicineren i et sagssamråd er kun relevant i de sager, hvor politiet har rekvireret en retsmedicinsk undersøgelse til brug for efterforskningen af sagen.

Figur 13:
Sektorernes deltagelse i sagssamråd afholdt i børnehusforløb afsluttet i 2019. Fordelt på børnehus.

Anm.: 1.731 koordinerende sagssamråd i børnehusforløb afsluttet i 2019 (Børnehus Hovedstaden= 364, Børnehus Midt= 301, Børnehus Nord= 218, Børnehus Sjælland= 324, Børnehus Syd= 524).
Kilde Børnehus IT, Socialstyrelsen

¹⁰ Politiets lave fysiske deltagelse i sagssamråd i nogle børnehuse skal ses i lyset af, at det i nogle tilfælde er en praksis, at politiet og børnehuset mundtligt drøfter sagen forud for sagssamrådet i børnehuset.

7. Ydelser i børnehusforløb

De relevante myndigheder samles i børnehuse for at sikre en koordineret og tværfaglig indsats af høj kvalitet i sager om overgreb. Myndighederne koordinerer indsatsen i børnehuset således, at barnet undgår at skulle møde op flere forskellige steder for at gentage sin beretning om overgrebet. Et af hovedformålene med børnehuset er at skabe ét enkelt børnevenligt sted, hvor børn, der har været udsat for overgreb, kan få en kvalificeret og skånsom indsats.

Den indsats, som de relevante myndigheder og børnehuset leverer i forbindelse med et børnehusforløb, består af en række ydelser. Børnehuse skal bistå med at vurdere, undersøge og udrede barnets behov for støtte, herunder om der er behov for en sundhedsfaglig indsats og en sundhedsfaglig viderevisitation¹¹. De ydelser, der gives i forbindelse med et børnehusforløb, kan enten udføres af medarbejdere fra børnehuset, politiet, en retsmediciner eller en pædiater.

Ydelser udført af medarbejdere fra børnehuset

Børnehuses udredning af barnets behov for støtte kan bestå af en eller flere ydelser, som gives til barnet som led i børnehusforløbet. Ydelserne i børnehuset består primært af samtalesessioner, hvor barnets behov for støtte udredes, eller der gives krisestøtte. Ydelserne benævnes sessioner i det følgende. En session kan afholdes a) med barnet, b) med barnet og dets forældre eller omsorgspersoner eller c) med forældre, omsorgspersoner eller professionelle tilknyttet barnet men uden barnet. Det er en faglig vurdering i hver enkelt sag, hvordan en udredning tilrettelægges, og hvad den skal indeholde.

Der er på nationalt plan registreret børnehussessioner i 1.415 af de 1.816 afsluttede børnehussager i 2019. Det svarer til, at der er udført en session i 78 procent af det samlede antal afsluttede børnehusforløb. Det svarer omvendt til, at barnet eller dets forældre/omsorgspersoner ikke har været inde i børnehuset i 22 procent af forløbene.

I Børnehus Hovedstaden er der gennemført session i børnehuset i 73 procent af børnehusforløbene, Børnehus Midt i 81 procent, Børnehus Nord i 67 procent, Børnehus Sjælland i 85 procent og Børnehus Syd i 80 procent af børnehusforløbene.

Der er på nationalt plan i gennemsnit gennemført 4,5 sessioner pr. børnehusforløb i de 1.415 børnehusforløb, hvor der er registreret en eller flere sessioner. Der er i gennemsnit afholdt 2,8 sessioner med barnet alene, 1,5 session med barnet og forældre eller primære omsorgspersoner og 2,4 sessioner med forældre eller den primære omsorgsperson uden deltagelse af barnet.

I Børnehus Hovedstaden modtager barn eller forældre/omsorgsperson i gennemsnit 5,3 sessioner pr. børnehusforløb, i Børnehus Midt 4,3 sessioner, i Børnehus Nord 4,1 sessioner, i Børnehus Sjælland 4,9 sessioner og i Børnehus Syd 3,9 sessioner. Fordelingen af disse sessioner kan ses i figur 16.

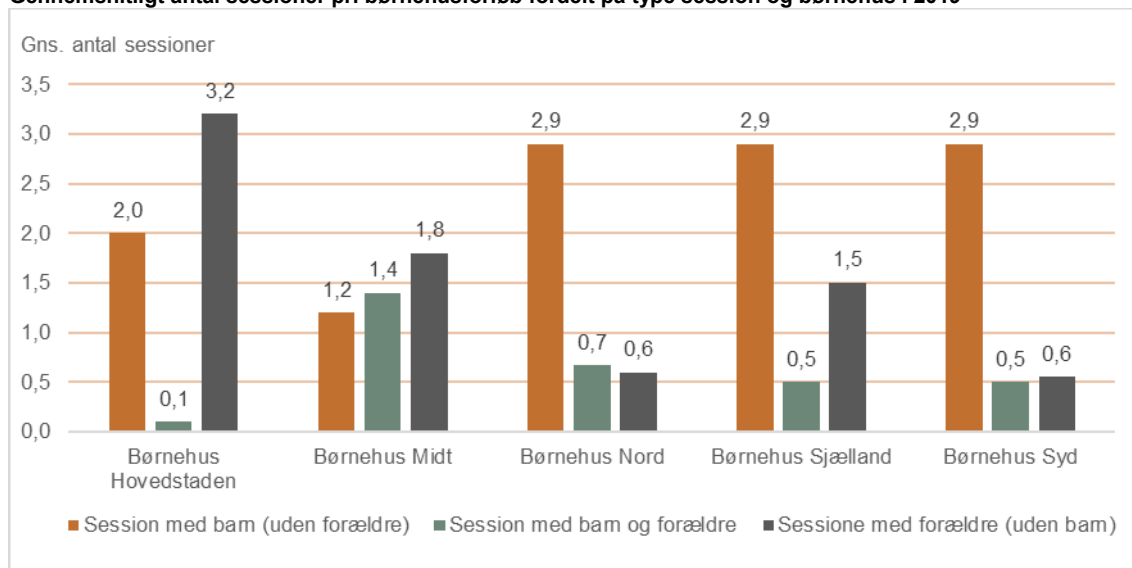
Der er forskel på børnehuse i forhold til det gennemsnitlige antal sessioner, der afholdes a) alene med barnet, b) med både barnet og dets forældre eller primære omsorgspersoner og c) med forældre eller primære omsorgspersoner men uden barnet. Nedenstående figur viser, at Børnehus Hovedstaden og Børnehus Midt i 2019 i gennemsnit har afholdt flest sessioner med

¹¹ Retsplejeloven § 745 e.

forældre eller primære omsorgsperson alene. Heroverfor er der i Børnehus Nord, Børnehus Sjælland og Børnehus Syd blevet afholdt flest sessioner med barnet alene.

Figur 14:

Gennemsnitligt antal sessioner pr. børnehusforløb fordelt på type session og børnehus i 2019

Anm: 1.415 afsluttede børnehusforløb, hvor barnet eller dets forældre er set i børnehuset fordelt på 6.345 sessioner.

Kilde: Børnehus IT, Socialstyrelsen

Ud over sessioner benytter børnehuse standardiserede metoder herunder screeninger, tests og/eller legeobservationer af barnet for at kunne danne sig et indtryk af barnets psykiske udvikling og behov for støtte. Screeninger og tests kan også udføres med forældrene, de primære omsorgspersoner eller professionelle som informanter.

På nationalt plan blev der i alt udført screeninger, tests og/eller legeobservationer i 890 af de 1.415 børnehusforløb, hvor der også er udført en session. Det svarer til 63 procent. De 890 børnehusforløb med screeninger, tests og/eller legeobservationer er fordelt på 703 børnehusforløb med screening eller tests med barnet som informant, 193 screeninger eller tests med forældre/omsorgspersoner som informant og 272 legeobservationer.

I Børnehus Hovedstaden er der benyttet screeninger, tests og/eller legeobservationer i forbindelse med en samtalesession i 46 procent af børnehusforløbene, i Børnehus Midt i 33 procent, Børnehus Nord i 86 procent, Børnehus Sjælland i 54 procent og Børnehus Syd i 88 procent af børnehusforløbene.

Politiets indsats

Politiets inddragelse og indsats i et børnehusforløb registreres blandt andet i form af, om barnet bliver videoafhørt af politiet i børnehuset eller afhørt (uden video) af politiet i børnehusforløbet¹² som led i den politimæssige efterforskning. Kommunen kan godt vælge at igangsætte en § 50 undersøgelse af et barn, selvom der ikke foreligger en videoafhøring af barnet. Dette kan fx gøres i de sager, hvor der ligger en anmeldelse til politiet i sagen, men hvor det ved sagssamrådet i børnehuset eller selvstændigt via politiet besluttet ikke at gennemføre en videoafhøring af barnet¹³. En anmeldelse til politiet er tilstrækkeligt for at opfylde kriteriet om

¹² Retsplejeloven § 745 e.

¹³ Når et børnehusforløb påbegyndes i et børnehus afholdes et sagssamråd, hvor de tværsektorielle indsatser i sagen koordineres.

involvering af mindst to sektorer i sagen, og dermed skal sagen sendes i et børnehus, hvis kommunen beslutter at gennemføre en børnefaglig undersøgelse.

Der er i alt afholdt afhøringer eller videoafhøringer i 68 procent af det samlede antal afsluttede børnehusforløb i 2019. I Børnehus Hovedstaden er der udført afhøringer eller videoafhøringer i 78 procent af børnehusforløbene, i Børnehus Midt i 68 procent, Børnehus Nord i 86 procent, Børnehus Sjælland i 85 procent og Børnehus Syd i 65 procent af børnehusforløbene.

Sygehusvæsenets indsats

Sygehusvæsenets indsats i et børnehusforløb består af en pædiatrisk undersøgelse og behandling, som foregår efter børneafdelingens kliniske vejledninger. Der er gennemført en pædiatrisk undersøgelse i 69 af de 1.816 børnehusforløb, som blev afsluttet i 2019. Det svarer til 3,8 procent af forløbene. Ud af de 69 pædiatriske undersøgelser har Børnehus Hovedstaden registreret 38 procent af de pædiatriske undersøgelser, Børnehus Midt 5 procent, Børnehus Nord 15 procent, Børnehus Sjælland 21 procent og Børnehus Syd 21 procent.

Retsmedicinsk indsats

Retsmedicinernes indsats består i en fysisk undersøgelse af barnet, hvor der ledes efter spor og skader efter overgrebet. Undersøgelsen bliver rekvireret af politiet til brug i den politimæssige efterforskning. Der er gennemført en retsmedicinsk undersøgelse i 42 af de 1.816 børnehusforløb, som blev afsluttet i 2019. Det svarer til 2,3 procent af børnehusforløbene.

8. Baggrund og metode

Årsstatistikens indhold og opbygning

Årsstatistik om de danske børnehuse 2019 er udarbejdet på baggrund af afsluttede børnehusforløb med slutdato i 2019. Dette med undtagelse af første kapitel, som beskriver udviklingen i antallet af påbegyndte forløb i de danske børnehuse. Antallet af påbegyndte børnehusforløb er et udtryk for, hvordan tilgangen af børnehusforløb til børnehuse har været. Antallet af afsluttede børnehusforløb i 2019 er datagrundlaget for resten af årsstatistikken. Dette skyldes, at alle oplysninger i en børnehussag først er registreret, når forløbet er afsluttet i børnehuset.

Data i Børnehus IT opdateres løbende. Der kan derfor være børnehusforløb, der er afsluttet i 2019, men som først bliver registreret i 2020. Disse registreringer fremgår ikke i denne årsstatistik, men vil fremgå i statistikken for 2020. Af samme årsag vil der være enkelte tal i denne statistik, der ikke stemmer overens med tidligere årsstatistikker.

Data i årsstatistikken opgøres på nationalt, regionalt og kommunalt niveau. Antallet af børnehusforløb sammenholdes derudover med befolkningstallet for børn fra 0 til og med 17 år i den enkelte kommune. Befolkningstal er hentet fra Danmarks Statistik, tabellen FOLK1 i Statistikbanken.

Et børnehusforløb påbegyndes teknisk set på den dato, hvor børnehuset modtager et opstartsskema på sagen fra kommunen. Forløbet afsluttes i Børnehus IT den dato, børnehuset afsender det afsluttende notat om barnet til kommunen. Det er denne afgrænsning, som bruges i Børnehus IT. I praksis kan der være tale om, at forløbet i børnehuset i mindre udstrækning håndteres før og efter den formelle afgrænsning af forløbet.

Et enkelt barn kan have flere forløb i børnehuset. Der refereres i årsstatistikken til antallet af forløb frem for antallet af børn.

Dataindsamling og fejlkilder

De danske børnehuse har registreret i Børnehus IT siden 1. oktober 2013. Der er udarbejdet en vejledning til Børnehus IT, som alle medarbejdere i børnehuse er introduceret til og kan støtte sig op ad i den daglige registrering. Vejledningen indeholder en oversigt og en begrebsafklaring af de oplysninger, som medarbejderne registrerer i systemet. Målet er at sikre en fælles forståelse af de data, som registreres i Børnehus IT.

Socialstyrelsen gennemfører årligt en række besøg i børnehuse. Besøgene har til formål at styrke ensartethed i registreringspraksissen og sikre en fælles forståelse af de data, som registreres i systemet. Data fra Børnehus IT anvendes derudover i den løbende faglige udvikling og dialog i børnehuse og mellem børnehuse og Socialstyrelsen. Datadreven udvikling i børnehuse øger vidensgrundlaget for indsatsen i børnehuse og er samtidig med til at fastholde opmærksomheden på relevansen af en høj datakvalitet i Børnehus IT.

I forbindelse med udarbejdelsen af årsstatistikken er børnehuse i februar 2019 blevet bedt om at kvalitetssikre data, som indgår i årsstatistikken. Børnehuse er blevet bedt om at gennemgå data, indtaste manglende oplysninger og rette eventuelle fejlregistreringer i Børnehus IT.

Årsstatistikens resultater afspejler de oplysninger, der er indtastet i Børnehus IT af medarbejderne i børnehuse. Oplysningerne baserer sig på børnehusmedarbejdernes viden og faglige vurderinger i de enkelte forløb.

Ændringer i typer af ydelser i børnehuse

Pr. 1. januar 2019 er registreringerne af en række af ydelseskategorierne blevet ændret i Børnehus IT. Ændringerne drejer sig om de ydelser, som børnehuses medarbejdere leverer i børnehussagerne. Der skelnes ikke fremadrettet mellem krisesamtale og udredningssamtale eller mellem forskellige typer af netværksmøder. Der er ikke ændret i registreringen af politiets, sygehusvæsenets og de retsmedicinske ydelser.

Kategorierne 'Udredningssamtale med barn' og 'Krisesamtale med barn' er blevet slået sammen til kategorien 'Session med barn (uden forældre/omsorgspersoner)'. Kategorierne 'Udredningssamtale med barn og forældre/omsorgsperson' og 'Krisesamtale med barn og forældre/omsorgsperson' er blevet slået sammen til kategorien 'Session med barn og forældre/omsorgspersoner'. Derudover er kategorierne 'Udredningssamtale med forældre/omsorgsperson (uden barn)' og 'Krisesamtale med forældre/omsorgsperson (uden barn)' blevet slået sammen til kategorien 'Session med forældre/omsorgspersoner (uden barn)'.

Børnehuse har pr. 1. januar 2019 kunne registrere følgende ydelser i en børnehussag: Session med barn og/eller omsorgspersoner, legeobservation, screening/test med barnet/omsorgspersoner/professionel som informant og netværksmøde med barn/familie eller kommunen. Sagssamråd tæller ikke med i opgørelsen af ydelser.

Personoplysninger

Børnehus IT er en personstatistik, hvor alle registreringer foretages på barnets personnummer. Oplysningerne anvendes alene til statistiske formål. Indsamling og opbevaring af personoplysninger sker i henhold til de gældende regler i persondataforordningen.

9. Bilag

Påbegyndte børnehusforløb per 1.000 børn i kommunen

Børnehus Hovedstaden

Kommune	Antal børnehusforløb	Antal børn under 18	Antal forløb pr. 1.000 børn
Albertslund	29	6084	4,8
Allerød	5	6224	0,8
Ballerup	15	10285	1,5
Bornholm	5	6592	0,8
Brøndby	20	7418	2,7
Dragør	6	3231	1,9
Egedal		10297	
Fredensborg	9	8770	1,0
Frederiksberg	8	18378	0,4
Frederikssund	7	9180	0,8
Furesø	22	9624	2,3
Gentofte	5	16842	0,3
Gladsaxe	7	15295	0,5
Glostrup	7	4563	1,5
Gribskov	10	7741	1,3
Halsnæs	12	5681	2,1
Helsingør	11	12294	0,9
Herlev	8	6422	1,2
Hillerød		11259	
Hvidovre	25	11771	2,1
Høje-Taastrup	17	10937	1,6
Hørsholm		5196	
Ishøj	8	5115	1,6
København	113	109336	1,0
Lyngby-Taarbæk	11	11954	0,9
Rudersdal	4	12845	0,3
Rødovre	12	8546	1,4
Tårnby	11	9501	1,2
Vallensbæk		4007	
I alt	394	365388	1,1

Børnehus Midt

Kommune	Antal børnehusforløb	Antal børn under 18	Antal forløb pr. 1.000 børn
Favrskov	17	11708	1,5
Hedensted	30	10385	2,9
Herning	13	19014	0,7
Holstebro	13	12574	1,0
Horsens	10	19284	0,5
Ikast-Brande	11	9139	1,2
Lemvig	3	3700	0,8
Norddjurs	12	6733	1,8
Odder	11	4832	2,3
Randers	20	19642	1,0
Ringkøbing-Skjern	40	12212	3,3
Samsø	8	549	14,6
Silkeborg	40	20697	1,9
Skanderborg	15	15530	1,0
Skive	8	8928	0,9
Struer	3	4096	0,7
Syddjurs	10	8456	1,2
Viborg	24	21190	1,1
Århus	63	63607	1,0
I alt	351	272276	1,3

Børnehus Sjælland

Kommune	Antal børnehusforløb	Antal børn under 18	Antal forløb pr. 1.000 børn
Faxe	6	7138	0,8
Greve	6	10995	0,5
Guldborgsund	41	10539	3,9
Holbæk	7	14812	0,5
Kalundborg	11	9355	1,2
Køge	21	12836	1,6
Lejre	8	6103	1,3
Lolland	17	6693	2,5
Næstved	40	16384	2,4
Odsherred	12	5386	2,2
Ringsted	17	7265	2,3
Roskilde	32	18329	1,7
Slagelse	25	15016	1,7
Solrød		5431	
Sorø	7	6271	1,1
Stevns	4	4261	0,9
Vordingborg	10	8115	1,2
I alt	265	164929	1,6

Børnehus Nord

Kommune	Antal børnehusforløb	Antal børn under 18	Antal forløb pr. 1.000 børn
Brønderslev	7	7856	0,9
Frederikshavn	15	10570	1,4
Hjørring	19	12621	1,5
Jammerbugt	12	7816	1,5
Læsø	5	234	21,4
Mariagerfjord	18	8297	2,2
Morsø	9	3855	2,3
Rebild	16	7145	2,2
Thisted	22	8761	2,5
Vesthimmerland	28	7438	3,8
Aalborg	63	39053	1,6
I alt	214	113646	1,9

Børnehus Syd

Kommune	Antal børnehusforløb	Antal børn under 18	Antal forløb pr. 1.000 børn
Assens	21	8384	2,5
Billund	6	5650	1,1
Esbjerg	64	23010	2,8
Fanø	3	617	4,9
Faaborg-Midtfyn	16	10442	1,5
Fredericia	36	10470	3,4
Haderslev	34	11068	3,1
Kerteminde	11	4619	2,4
Kolding	27	19872	1,4
Langeland	9	1769	5,1
Middelfart	14	7913	1,8
Nordfyn	23	5941	3,9
Nyborg	8	6327	1,3
Odense	103	37956	2,7
Svendborg	25	11296	2,2
Sønderborg	38	14419	2,6
Tønder	32	7208	4,4
Varde	43	10318	4,2
Vejen	18	9259	1,9
Vejle	29	24938	1,2
Ærø		826	
Aabenraa	22	11821	1,9
I alt	583	244123	2,4

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen
Edisonsvej 1
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.socialstyrelsen.dk